

ПРОТОКОЛ № 2
засідання Громадської ради при Державній митній службі України
в режимі ZOOM-конференції

Дата проведення: 28 травня 2026 року, 11:00

Присутні

від Державної митної служби України:

1. Мандзій О. М. - Голова Держмитслужби
2. Суворов В. В. - заступник Голови Держмитслужби
3. Ніколайчук О. О. - заступник Голови Держмитслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації
4. Топчієва А. В. - начальник Відділу прес-служби та взаємодії з громадськістю – офіційний Прес-секретар
5. Марусиченко В. В. - начальник відділу нормативно-правового забезпечення Юридичного департаменту
6. Брендак А. І. - директор Департаменту з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації
7. Тищенко А. Ф. - директор Департаменту по роботі з персоналом
8. Калинович О. О. - заступник директора Департаменту боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил
9. Очерет А. Ю. - заступник директора Департаменту організації виконання митних формальностей – начальник відділу методології митного оформлення та застосування митних режимів
10. Гавриленко С. В. - начальник відділу процедур декларування Департаменту організації виконання митних формальностей
11. Копейкін Д. І. - начальник відділу організації контролю за переміщенням товарів громадян та міжнародних поштових та експрес-відправлень Департаменту організації виконання митних формальностей
12. Суценко С. В. - начальник відділу організації митного контролю в пунктах пропуску для морського, повітряного та залізничного сполучення Департаменту організації виконання митних формальностей
13. Занік Ю. М. - заступник начальника Управління з питань запобігання та виявлення корупції – начальник відділу стратегічного розвитку та забезпечення розвитку антикорупційної діяльності Управління з питань запобігання та виявлення корупції

від Громадської ради при Державній митній службі України (офлайн)

1. Вдовіна Г.В.
2. Богомолів А.Ю.
3. Крилач О.М
4. Кривак І.В.
5. Берестенко В.В.
6. Трусів С.І.

7. Стеценко П.І.
8. М'ясоєдов В.В.
9. Пероганич Ю.Й. - за дорученням Вдовіній Г.В.
10. Тищенко А.М. – за дорученням Берестенку В.В.

Онлайн взяли участь 17 членів Громадської ради при Держмитслужбі
Експерти Громадської ради при Державній митній службі України:

1. Острікова Т.Г.
2. Губарєв В.І.
3. Ляденко І.Г. – за довіреністю Крилач О.М.

Порядок денний:

1. Щодо Ключових пріоритетів розвитку Державної митної служби України на 2026–2028 роки, подальшої цифровізації та впровадження ІТ-стратегії, боротьби з контрабандою та порушенням митних правил, кадрової політики, переатестації, забезпечення прозорості, доброчесності взаємодії з громадськістю і бізнесом.

2. Щодо результатів напрацювань Робочої групи з проведення консультацій щодо тексту проекту нового Митного кодексу України та надання митним органам права на здійснення оперативно-розшукової діяльності та правоохоронного статусу.

3. Щодо актуальних питань та затвердження рішень засідання Комітету з логістики та міжнародних перевезень Громадської ради при Державній митній службі України.

4. Щодо стану реалізації заходів та досягнутих результатів в частині виконання Держмитслужбою у I кварталі 2026 року Плану заходів, передбачених Національною стратегією доходів (на виконання пункту 5 Плану консультацій з громадськістю на 2026 рік).

5. Щодо практичних механізмів реалізації принципів доброчесності та підвищення ефективності комунікації між митними органами, бізнесом, громадськістю та засобами масової інформації відповідно до положень Оновленої Арушської декларації як міжнародного стандарту митної доброчесності.

6. Різне.

з питання першого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Ореста МАНДЗИЯ, який подякував членам Громадської ради за запрошення на засідання та наголосив на важливості співпраці з Громадською радою, яку розглядає не лише як консультативно-дорадчий орган, а як джерело альтернативної експертизи та партнера у процесі трансформації митниці.

Зазначив, що наразі існує унікальна можливість спільними зусиллями держави, бізнесу, громадянського суспільства та міжнародних партнерів побудувати сучасну митницю.

Окреслив бачення митниці як інституції рівних можливостей, відкритої для молодих фахівців, ветеранів війни та орієнтованої на оперативне реагування на потреби бізнесу.

Запевнив у готовності до відкритого діалогу та особистого контролю за опрацюванням питань і пропозицій, що надходять від Громадської ради.

Наголосив на важливості підтримки та експертної участі Громадської ради в процесі реформування митної служби.

Повідомив про триваючі трансформаційні зміни в митній сфері, зокрема щодо надання митним органам статусу правоохоронного органу.

Зазначив, що це питання є одним із ключових структурних орієнтирів у взаємодії з міжнародними партнерами та європейською спільнотою.

Відзначив наявність занепокоєння бізнесу щодо можливих ризиків розширення повноважень митних органів після отримання правоохоронного статусу.

Підкреслив, що діяльність правоохоронних органів здійснюється в умовах належного прокурорського та судового контролю.

Наголосив, що отримання правоохоронного статусу є необхідною умовою для ефективної протидії системним схемам ухилення від сплати митних платежів, документування організованих правопорушень та встановлення кінцевих вигодонабувачів таких схем.

Зазначив, що без відповідних повноважень митниця не може повною мірою забезпечити ліквідацію складних схем незаконної діяльності, пов'язаних із заниженням митної вартості, маніпуляціями з кодами товарів та виведенням коштів за кордон.

Висловив сподівання на підтримку Громадської ради у впровадженні відповідних законодавчих змін та формуванні необхідних запобіжників від можливих зловживань.

Повідомив про комунікацію з Бюро економічної безпеки України щодо питань підслідності та розмежування повноважень.

ВИСТУПИЛИ:

Галина ВДОВІНА презентувала основні напрями діяльності та результати роботи Громадської ради при Держмитслужбі.

Зазначила, що Громадська рада протягом 11 років сприяє участі громадськості у формуванні державної політики у митній сфері та розвитку партнерства між митницею, бізнесом і громадянським суспільством.

Нагадала про проведення у 2015 році Форуму «Українська митниця: погляд у майбутнє», який сприяв збереженню митниці як самостійного державного органу, а також про участь Громадської ради у відновленні професійного свята митників.

Поінформувала, що до складу Громадської ради входять 38 представників профільних громадських організацій, бізнес-асоціацій та експертного середовища.

Визначила основними напрямками роботи моніторинг ситуації у митній сфері, підготовку пропозицій до законодавства, участь у роботі профільних робочих груп, взаємодію з бізнесом, Верховною Радою України, Міністерством фінансів України та Держмитслужбою.

Відзначила активну участь представників Громадської ради у підготовці законодавчих змін, зокрема в роботі над новою редакцією Митного кодексу України.

Наголосила на важливості проведення роз'яснювальних заходів для бізнесу та виїзних зустрічей на базі регіональних митниць, що сприяють оперативному виявленню та вирішенню проблемних питань.

До ключових результатів роботи за участю Громадської ради віднесла затвердження професійного стандарту «Інспектор митний», впровадження ІТ-сервісу «Морський журнал пункту пропуску», розвиток співпраці із закладами вищої освіти, створення рубрики «Історія митниці» на вебпорталі Держмитслужби, участь в антикорупційних ініціативах та проведення опитувань бізнесу щодо якості митного сервісу.

Відзначила позитивні результати взаємодії бізнесу та Держмитслужби під час впровадження нових процедур авторизації митних брокерів і митних складів.

Підтвердила підтримку стратегічних напрямів розвитку Держмитслужби та висловила готовність до подальшої співпраці й експертної підтримки.

Віктор БЕРЕСТЕНКО відзначив важливість системної роботи Громадської ради у сфері захисту інтересів бізнесу та розвитку конструктивної взаємодії між бізнес-спільнотою і Держмитслужбою.

Наголосив на необхідності подальшої реалізації спільних ініціатив Громадської ради та Держмитслужби, спрямованих на усунення проблемних питань у митній сфері та мінімізацію корупційних ризиків.

Як приклад результативної співпраці навів впровадження проєкту «Морський журнал пункту пропуску».

Порушив питання щодо перспектив подальшої взаємодії Держмитслужби з Громадською радою.

Поцікавився позицією Держмитслужби щодо ініціатив зі створення Ради громадського контролю та її можливого співвідношення з діяльністю Громадської ради, утвореної відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 996.

Сергій ТРУСОВ відзначив відкритість керівництва Держмитслужби до діалогу з бізнесом та позитивно оцінив практику проведення зустрічей з представниками бізнес-асоціацій і професійних об'єднань.

Разом з тим звернув увагу на недостатню поінформованість членів Громадської ради щодо проблемних питань, які порушуються бізнесом під час таких зустрічей, наприклад, на базі Львівської митниці.

Навів досвід митної служби Великої Британії, де аналогічний Громадській раді при Держмитслужбі консультативний орган є одним із механізмів напрацювання рішень щодо проблемних питань у митній сфері за участю бізнесу та громадськості.

Наголосив на необхідності більш системного обговорення з Громадською радою актуальних питань митної практики, зокрема визначення митної вартості, класифікації товарів, застосування окремих норм митного законодавства та інших проблемних аспектів взаємодії бізнесу з митними органами.

Зазначив, що Громадська рада має достатній експертний потенціал для опрацювання таких питань через діяльність профільних комітетів та напрацювання відповідних пропозицій.

Висловив думку, що Громадська рада повинна бути не лише майданчиком для інформування громадськості, а й постійно діючим механізмом аналізу, узагальнення та вирішення проблемних питань, які виникають у сфері митної справи.

Підкреслив важливість забезпечення більшої прозорості результатів зустрічей Держмитслужби з бізнес-спільнотою та залучення Громадської ради до подальшого опрацювання порушених під час таких заходів питань.

Запропонував використовувати Громадську раду як платформу для системного діалогу між бізнесом та Держмитслужбою з метою напрацювання спільних рішень щодо вдосконалення митного адміністрування.

Петро СТЕЦЕНКО підтримав визначений керівництвом Держмитслужби пріоритет щодо забезпечення доброчесності в діяльності митних органів.

Наголосив, що не менш важливими для бізнесу є прогнозованість та передбачуваність роботи митниці.

Звернув увагу на низку системних проблем у митній сфері, зокрема недосконалість механізму адміністративного оскарження, значну кількість судових рішень, ухвалених не на користь митних органів, а також недостатню практичну ефективність окремих заходів із спрощення та уніфікації митних процедур.

Висловив занепокоєння щодо застосування окремих форм митного контролю до доброчесних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Наголосив на необхідності зосередження контрольних заходів насамперед на виявленні та припиненні схем порушення митного законодавства, а не створенні додаткового навантаження для сумлінного бізнесу.

Побажав керівництву Держмитслужби якнайшвидше зануритися в проблемні питання митної сфери та досягти практичних результатів у їх вирішенні, зважаючи на високі очікування бізнесу, держави та міжнародних партнерів.

Тетяна ОСТРИКОВА узагальнила результати обговорення та окреслила можливі напрями подальшої співпраці між Громадською радою та Держмитслужбою.

Зазначила, що представники Громадської ради системно здійснюють моніторинг проблемних питань у митній сфері, збирають та аналізують кейси, які надходять від бізнесу, у тому числі щодо можливих зловживань та корупційних ризиків.

Підкреслила готовність Громадської ради долучатися до реалізації євроінтеграційних завдань у митній сфері, зокрема в частині супроводу проєкту нового Митного кодексу України, взаємодії з бізнесом та проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Зазначила, що Громадська рада може брати участь у підготовці пропозицій до підзаконних нормативно-правових актів, проведенні навчальних та роз'яснювальних заходів для бізнесу і працівників митних органів.

Висловила готовність сприяти комунікації з бізнес-спільнотою щодо реформування митної сфери, зокрема в питаннях надання митниці правоохоронного статусу та права на здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Повідомила про готовність членів Громадської ради розглянути можливість участі у роботі атестаційних комісій у разі надходження відповідних пропозицій.

Підтримала практику проведення регулярних та виїзних засідань Громадської ради як ефективного інструменту взаємодії з територіальними митними органами та бізнесом.

Запропонувала продовжити системну співпрацю між Громадською радою та Держмитслужбою за визначеними напрямами впродовж найближчого періоду.

Орест Мандзій, відповідаючи на запитання членів Громадської ради: щодо стратегічних пріоритетів діяльності держмитслужби:

Визначив головним пріоритетом відновлення довіри до Державної митної служби України з боку суспільства, бізнесу та міжнародних партнерів.

Наголосив на необхідності формування сучасної, прозорої та технологічної митниці, діяльність якої базуватиметься на чітких процедурах, мінімізації дискреційних повноважень посадових осіб та належному соціальному забезпеченні працівників.

щодо кадрового перезавантаження митниці:

Повідомив, що одним із ключових завдань є проведення кадрового перезавантаження митниці шляхом роботи атестаційних комісій за участю міжнародних експертів та представників міжнародних організацій.

Зазначив, що за підтримки Всесвітньої митної організації планується створення незалежної експертної групи для супроводу процесу атестації та забезпечення його прозорості й об'єктивності.

Наголосив на необхідності забезпечення безперервної роботи митних органів під час проведення кадрових змін.

щодо міжнародної підтримки реформ:

Поінформував про потребу в додатковому фінансуванні заходів з реформування митниці та зазначив, що Держмитслужба активно працює над залученням міжнародної технічної й фінансової допомоги.

Повідомив про підтримку окремих напрямів реформування з боку міжнародних партнерів, зокрема урядів Латвії та Японії.

щодо контролю за використанням митних пільг:

Звернув увагу на зростання обсягів імпорту товарів із застосуванням митних пільг та необхідність посилення контролю за їх цільовим використанням.

Наголосив на важливості протидії схемам ухилення від оподаткування, пов'язаним із використанням митних преференцій та окремих пільгових режимів.

Повідомив про посилення аналітичної роботи та митного контролю щодо окремих категорій товарів, які ввозяться із застосуванням пільг.

щодо технічного переоснащення митниці:

Поінформував про продовження технічного переоснащення митниці, зокрема отримання від Уряду Республіки Польща чотирьох мобільних скануючих систем для використання на ключових пунктах пропуску.

Наголосив на необхідності подальшого розвитку системи неінтрузивного митного контролю, зокрема в зоні діяльності Одеської митниці.

щодо антикорупційних заходів та доброчесності:

Повідомив про реалізацію пілотного проекту із застосування натільних відеокамер посадовими особами митниці на окремих митних постах Львівської та Одеської митниць.

Зазначив, що Держмитслужба планує масштабувати зазначений проєкт як один із дієвих антикорупційних інструментів.

Відзначив позитивні результати роботи Держмитслужби у сфері доброчесності та протидії корупції, зокрема за оцінками Всесвітньої митної організації.

щодо міжнародного співробітництва:

Підкреслив важливість розвитку міжнародного співробітництва та обміну інформацією з митними адміністраціями іноземних держав для підвищення ефективності ризик-орієнтованого митного контролю.

Поінформував про успішну взаємодію з митними адміністраціями Угорщини, Румунії та Литви, а також про продовження роботи щодо розширення автоматизованого обміну інформацією з іншими державами-членами Європейського Союзу.

Повідомив про наміри відновити та розвивати інститут митних аташе, визначивши пріоритетними напрямками Китайську Народну Республіку, Турецьку Республіку та Республіку Польща.

щодо взаємодії з громадською радою та бізнесом:

Підтвердив готовність Держмитслужби до подальшого діалогу з бізнесом та експертним середовищем щодо реалізації визначених напрямів реформування митної сфери.

Наголосив на важливості отримання від членів Громадської ради зворотного зв'язку щодо проблемних питань у діяльності митних органів.

Запевнив, що на звернення представників бізнесу й громадськості буде забезпечено належне опрацювання та реагування з боку Держмитслужби.

щодо громадського контролю:

Коментуючи ініціативу створення Ради громадського контролю, звернув увагу на ризики формування таких органів шляхом інтернет-голосування та можливість домінування окремих груп впливу.

Висловив думку, що більш ефективною моделлю громадського представництва є діяльність Громадської ради при Держмитслужбі, яка забезпечує широке представництво бізнесу, експертного середовища та громадських організацій.

щодо актуальних проблем бізнесу та митного адміністрування:

Зазначив, що основними питаннями, які порушуються бізнес-спільнотою, залишаються коригування митної вартості, класифікація товарів, застосування заходів нетарифного регулювання, надмірне регуляторне навантаження та ефективність протидії контрабанді.

Наголосив на необхідності забезпечення балансу між ефективним митним контролем та створенням сприятливих умов для добросовісного бізнесу.

Повідомив про намір розширювати застосування механізмів постмитного аудиту та сучасних неінтрузивних засобів митного контролю.

щодо участі громадськості у формуванні добросовісного кадрового складу:

Повідомив про намір створити механізми зворотного зв'язку для отримання інформації про діяльність посадових осіб митних органів у межах роботи атестаційних комісій.

Запросив представників Громадської ради та бізнес-спільноти долучатися до участі в роботі атестаційних комісій та надання інформації щодо можливих порушень, зловживань або недобросовісної поведінки посадових осіб.

Зазначив, що така інформація враховуватиметься під час оцінювання персоналу та сприятиме формуванню професійного і добросовісного кадрового складу митних органів.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

з питання другого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Тетяну ОСТРИКОВУ, яка поінформувала про завершення першого етапу підготовки проекту нового Митного кодексу України, розробленого на основі Митного кодексу Європейського Союзу та відповідних імплементаційних актів.

Зазначила, що проект підготовлено за участю представників Держмитслужби, Міністерства фінансів України, міжнародних експертів, бізнес-асоціацій та громадськості, а також опрацьовано експертами Європейської Комісії.

Підкреслила, що підготовка нового Митного кодексу є одним із ключових євроінтеграційних завдань України.

Детально зупинилася на структурі проекту Кодексу та основних змінах, запропонованих у його розділах.

Наголосила, що після ухвалення Кодексу важливими етапами залишатимуться його супровід у Верховній Раді України, розроблення підзаконних нормативно-правових актів, підготовка роз'яснень та практичних рекомендацій для бізнесу і митних органів.

Зазначила, що для реалізації положень нового Кодексу необхідним буде внесення змін до Податкового кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, законодавства у сфері оперативно-розшукової діяльності, трудового законодавства та інших нормативно-правових актів.

Підкреслила, що ефективність впровадження нового Митного кодексу значною мірою залежатиме від якості підготовки підзаконної нормативної бази.

Наголосила на необхідності проведення широкої інформаційно-роз'яснювальної кампанії, навчання, тренінгів та семінарів для представників бізнесу та працівників митних органів, оскільки новий Кодекс передбачає суттєву зміну підходів до здійснення митних формальностей.

Відзначила важливість подальшої участі Громадської ради в процесі імплементації нового Митного кодексу.

Детально зупинилася на основних новаціях проекту Митного кодексу України, розповівши про:

- гармонізацію митного законодавства України із законодавством Європейського Союзу;
- запровадження нових принципів діяльності митних органів відповідно до європейських стандартів;
- перехід від концепції митних режимів до європейської системи митних процедур;
- удосконалення механізму визначення митної вартості та посилення гарантій для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- запровадження додаткових консультацій між митницею та декларантом у процедурах контролю митної вартості;
- впровадження європейської концепції митного боргу;
- створення правових передумов для функціонування системи TARIC;

- оновлення правил тимчасового зберігання товарів та здійснення митного нагляду;
- розширення застосування митних спрощень та спрощених декларацій;
- удосконалення механізму адміністративного оскарження рішень митних органів;
- запровадження презумпції українського статусу товарів, що перебувають на митній території України;
- надання митним органам повноважень щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної законом підслідності;
- створення спеціалізованого правоохоронного підрозділу в структурі Держмитслужби для запобігання, виявлення, припинення та розслідування кримінальних правопорушень у митній сфері;
- запровадження інституту детектива;
- оновлення підходів до проходження служби в митних органах, включаючи контрактну форму служби та ротацію персоналу.

Окрему увагу приділила питанням протидії контрабанді та кадрового забезпечення митних органів, зазначивши, що норми щодо здійснення митними органами оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування кримінальних правопорушень вводитимуться в дію лише після внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів.

Також наголосила на важливості належного нормативного та матеріального забезпечення нових механізмів проходження служби, зокрема контрактної форми служби та ротації персоналу.

Підсумовуючи доповідь, зауважила, що підготовка проєкту нового Митного кодексу України стала безпрецедентним прикладом залучення бізнесу, експертного середовища та громадськості до розроблення кодифікованого законодавчого акта ще до його внесення на розгляд Уряду та Верховної Ради України.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

з питання третього порядку денного

СЛУХАЛИ:

Віктора БЕРЕСТЕНКА, який розповів про проведення в Одесі Ukrainian Transport Forum 2026, який став одним із найбільших майданчиків для діалогу між представниками транспортно-логістичної галузі, бізнесу та органів державної влади та зібрав понад 340 провідних гравців логістичної галузі.

Поінформував про результати роботи очолюваного ним комітету Громадської ради та підготовлені проєкти рішень.

Зазначив, що одним із питань, які опрацьовуються комітетом, є проблематика митного оформлення мультимодальних перевезень, зокрема визначення та дотримання строків доставки товарів під митним контролем при використанні різних видів транспорту.

Поінформував про участь представників Громадської ради у роботі з підготовки Антикорупційної програми Держмитслужби.

Зазначив, що в межах діяльності робочої групи було проведено шість засідань, опрацьовано значний обсяг документів та підготовлено пропозиції від представників Громадської ради, частину з яких враховано під час доопрацювання проєкту програми.

Відзначив позитивні зміни у взаємодії між Держмитслужбою та Громадською радою, наголосивши на переході від конфронтаційного формату до конструктивного діалогу та спільного напрацювання рішень.

Поінформував про підготовлене Комітетом дослідження щодо ефективності діяльності митниць та практики здійснення митного контролю і митного оформлення.

Звернув увагу на необхідність подальшої уніфікації практики роботи митниць, підходів до митного контролю, застосування форм митного контролю, прийняття рішень щодо митної вартості та оформлення товарів.

Зазначив, що відмінності у практиці роботи окремих митниць можуть створювати передумови для перерозподілу товаропотоків між митницями залежно від умов митного оформлення.

Наголосив на необхідності вжиття заходів щодо підвищення ефективності роботи Одеської митниці та покращення її показників за результатами проведеного Асоціацією міжнародних експедиторів України аналізу ефективності діяльності митниць за ключовими критеріями.

Відзначив важливість активної комунікації між митними органами та бізнесом, у тому числі шляхом проведення регулярних зустрічей на регіональному рівні.

Закликав зосередити спільну роботу на напрацюванні практичних рішень, спрямованих на вдосконалення митного адміністрування та покращення умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Затвердити рішення комітету Комітету з логістики та міжнародних перевезень Громадської ради при Державній митній службі.

з питання четвертого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Владислава СУВОРОВА, який поінформував про стан виконання заходів, передбачених Національною стратегією доходів, у частині, що належить до компетенції Держмитслужби.

Зазначив, що одним із ключових напрямів залишається гармонізація митного законодавства України із законодавством Європейського Союзу та підготовка нового Митного кодексу України.

Наголосив, що важливим елементом реформи є розбудова правоохоронної функції митних органів та створення інституційних передумов для здійснення митними органами оперативно-розшукової діяльності й досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із контрабандою товарів.

Розповів про результати міжвідомчих консультацій щодо відповідних положень проєкту Митного кодексу України та зазначив, що введення в дію таких повноважень передбачається після внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та законодавства у сфері оперативно-розшукової діяльності.

Підкреслив, що необхідність посилення спроможностей митних органів у сфері протидії контрабанді відповідає рекомендаціям міжнародних партнерів України та Європейської Комісії.

Поінформував про продовження реалізації заходів із посилення доброчесності та запобігання корупції в митних органах, зокрема в межах співпраці зі Всесвітньою митною організацією та за підтримки міжнародних партнерів.

Зазначив, що міжнародна підтримка заходів із впровадження інструментів оцінки доброчесності та сприйняття корупції в митних органах планується щонайменше до 2028 року.

Нагадав про реалізацію положень законодавства щодо перезавантаження митниці та проведення одноразової атестації посадових осіб митних органів.

Поінформував про початок формування атестаційних комісій та підготовку до проведення атестаційних процедур.

Зазначив, що до кінця року заплановано проведення конкурсних процедур для окремих категорій працівників, перевірку рівня професійних компетенцій та реалізацію заходів одноразової атестації персоналу.

Наголосив, що реалізація кадрової реформи супроводжується значними організаційними викликами, зокрема високим навантаженням на персонал, необхідністю забезпечення належного рівня оплати праці, впровадженням нових кваліфікаційних вимог та ризиками відтоку кадрів.

Підкреслив, що особливу увагу під час атестації буде приділено оцінці доброчесності посадових осіб, у тому числі шляхом аналізу способу життя та відповідності стандартам державної служби.

Зазначив, що одним із ключових викликів реалізації кадрової реформи є ризик суттєвого відтоку персоналу, зумовлений одночасним проведенням атестаційних процедур, перевіркою рівня професійних компетенцій,

підвищенням вимог до працівників митних органів та питаннями матеріального забезпечення служби.

Поінформував, що Держмитслужбою вже проводилася робота із залученням представників громадськості щодо розроблення Кодексу етичної поведінки та впровадження принципів доброчесності, передбачених Арушською декларацією Всесвітньої митної організації.

Запросив представників Громадської ради надати наявні напрацювання та пропозиції для їх подальшого аналізу й опрацювання, а за потреби - проведення окремих робочих зустрічей.

Наголосив, що дослідження рівня доброчесності та сприйняття корупції, яке проводиться за підтримки Всесвітньої митної організації, є незалежним дослідженням, на результати якого ані Держмитслужба, ані представники громадськості не можуть впливати.

Зазначив, що роль Держмитслужби полягає у сприянні проведенню дослідження та залученні максимально широкого кола респондентів до участі в опитуванні.

Підкреслив, що значна частина принципів Арушської декларації вже врахована в заходах Національної стратегії доходів, однак Держмитслужба готова розглянути додаткові пропозиції щодо їх подальшої реалізації.

ВИСТУПИЛИ:

Олег НІКОЛАЙЧУК детально охарактеризував стан реалізації ІТ-проектів Держмитслужби та перспективи подальшої цифрової трансформації митних процесів.

Нагадав про проведену презентацію щодо розвитку інформаційних систем Держмитслужби для представників бізнесу та профільних асоціацій.

Зазначив, що одним із ключових напрямів розвитку є інтеграція інформаційних систем митних органів України з інформаційними системами Європейського Союзу.

Поінформував про підготовлений Держмитслужбою план розвитку ІТ-інфраструктури, який передбачає поетапне приєднання до інформаційних систем ЄС та адаптацію національних рішень до європейських стандартів.

Повідомив, що наразі розглядаються різні моделі реалізації зазначених завдань, зокрема із залученням внутрішніх ресурсів Держмитслужби, зовнішніх виконавців або змішаного підходу.

Наголосив на важливості забезпечення безперервності розвитку та модернізації інформаційних систем митниці в умовах реалізації євроінтеграційних завдань.

Поінформував про продовження роботи над удосконаленням електронних сервісів Держмитслужби, зокрема систем електронного митного оформлення та механізму «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

Підкреслив, що під час доопрацювання інформаційних систем враховуються пропозиції та зауваження бізнесу і користувачів сервісів.

Окремо зупинився на впровадженні та розвитку системи HelpDesk, до тестування якої залучалися представники громадськості та бізнес-спільноти.

Повідомив про проведення роботи з усунення виявлених недоліків та подальшого вдосконалення функціоналу системи HelpDesk за підтримки міжнародних партнерів.

Запевнив, що Держмитслужба продовжуватиме роботу над розвитком цифрових сервісів та враховуватиме пропозиції користувачів під час їх подальшого вдосконалення.

Наголосив, що значна частина організаційних та нормативних заходів, передбачених реформою митної служби, вже реалізована або перебуває на стадії впровадження.

Водночас підкреслив, що подальша якісна трансформація митниці неможлива без належного ресурсного забезпечення, зокрема інвестицій у розвиток інформаційних систем, технічних засобів митного контролю, матеріально-технічного оснащення та кадрового потенціалу.

Зазначив, що за відсутності належного фінансування існують ризики того, що частина запланованих змін залишиться лише на нормативному рівні без повноцінної практичної реалізації.

Петро СТЕЦЕНКО наголосив на необхідності належного виконання заходів, передбачених Національною стратегією доходів та Планом консультацій з громадськістю, затвердженими Держмитслужбою.

Висловив підтримку заходам, спрямованим на підвищення рівня матеріального забезпечення працівників митних органів та збереження кадрового потенціалу митниці.

Зазначив, що досягнення цілей Національної стратегії доходів потребує не формального, а практичного впровадження передбачених нею заходів, зокрема у сферах уніфікації митних процедур, цифровізації та розвитку партнерства з бізнесом.

Поінформував про участь у тестуванні системи HelpDesk та повідомив про підготовку аналітичного звіту з оцінкою її функціонування і пропозиціями щодо вдосконалення.

Висловив застереження щодо чинної моделі опрацювання звернень, зазначивши, що контроль з боку митних органів наразі зосереджений переважно на дотриманні строків надання відповідей, тоді як зміст і якість їх опрацювання залишаються поза належною увагою.

Акцентував увагу, що відсутність дієвого механізму оцінки суті відповідей та реагування на виявлені проблеми може негативно впливати на довіру користувачів до системи та демотивувати заявників.

Звернув увагу на необхідність забезпечення дієвого механізму розгляду звернень та скарг користувачів, а також належного аналізу змісту відповідей, а не лише дотримання строків їх надання.

Наголосив на збереженні проблеми неоднакового застосування митного законодавства різними митницями та окремими митними постами.

Зазначив, що одним із пріоритетних напрямів роботи залишається уніфікація практики здійснення митного контролю та митного оформлення на всій території України.

Навів приклади застосування дублюючих форм митного контролю щодо окремих товарів та наголосив на необхідності подальшого спрощення митних процедур із використанням ризик-орієнтованих підходів.

Повідомив про намір профільного комітету Громадської ради продовжити аналіз практики застосування митного законодавства, результатів цифровізації митних процедур та реалізації заходів Національної стратегії доходів.

Зазначив, що за результатами проведеного аналізу та тестування електронних сервісів Громадською радою будуть підготовлені відповідні пропозиції щодо вдосконалення діяльності Держмитслужби.

Сергій ТРУСОВ зазначив, що Громадською радою напрацьовано пропозиції щодо впровадження принципів доброчесності, передбачених Арушською декларацією Всесвітньої митної організації.

Висловив зацікавленість у подальшій участі представників Громадської ради в реалізації заходів із підвищення доброчесності та запобігання корупції в митних органах.

Запропонував залучити представників Громадської ради до реалізації відповідних заходів та опрацювання напрацьованих пропозицій.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

з питання п'ятого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Сергія ТРУСОВА з інформацією про підготовку матеріалів щодо практичної реалізації принципів доброчесності, передбачених Арушською декларацією Всесвітньої митної організації.

Зазначив, що частина напрацьованих пропозицій була сформована під час роботи в складі робочої групи з підготовки Антикорупційної програми Держмитслужби та ґрунтується на міжнародних стандартах і рекомендаціях Всесвітньої митної організації.

Наголосив на доцільності подальшого опрацювання зазначених пропозицій у межах діяльності Громадської ради та їх використання для вдосконалення механізмів забезпечення доброчесності в митних органах.

Повідомив про підготовку окремого документу щодо напрацьованих пропозицій та запропонував долучити його до матеріалів засідання з метою забезпечення відкритості та публічності результатів проведеної роботи.

Зазначив, що окремі напрацьовані пропозиції та підходи до реалізації принципів Арушської декларації були раніше представлені та обговорені під

час профільних заходів за участю представників митної спільноти та громадськості.

ВИСТУПИЛИ:

Галина ВДОВІНА повідомила, що ознайомилася з підготовленим Сергієм Трусовим проектом рішення щодо реалізації принципів доброчесності відповідно до положень Арушської декларації.

Зазначила, що окремі положення проекту рішення потребують додаткового обговорення та експертного опрацювання, оскільки містять дискусійні питання.

Наголосила на важливості врахування позицій усіх членів Громадської ради та необхідності попереднього фахового розгляду запропонованих ініціатив.

Запропонувала розглянути проект рішення на засіданні Комітету з інформаційної та комунікаційної політики Громадської ради, опрацювати надані пропозиції та за результатами обговорення підготувати узгоджену редакцію документа для подальшого розгляду на засіданні Громадської ради.

Зазначила, що після доопрацювання та погодження проект рішення може бути винесений на розгляд Громадської ради для ухвалення відповідного рішення та подальшого направлення до Держмитслужби.

Зазначила, що Громадська рада як консультативно-дорадчий орган не наділена повноваженнями зобов'язувати Держмитслужбу до вчинення певних дій або визначати порядок реалізації її управлінських функцій.

Висловила застереження щодо окремих пропозицій проекту рішення, зокрема стосовно ініціювання укладення меморандумів з окремими представниками бізнесу, наголосивши на необхідності забезпечення рівних умов взаємодії для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Зазначила, що окремі положення проекту рішення можуть виходити за межі повноважень Громадської ради та не повною мірою відповідати змісту принципів, закладених в Арушській декларації Всесвітньої митної організації.

Також запропонувала підтримати кандидатуру Вікторії Довлат в якості експерта Громадської ради при Держмитслужби.

Сергій ТРУСОВ зазначив, що пропозиції щодо реалізації принципів доброчесності відповідно до Арушської декларації були напрацьовані під час роботи у складі робочої групи з оцінки корупційних ризиків та ґрунтуються на рекомендаціях Всесвітньої митної організації та міжнародній практиці.

Наголосив, що у Митному кодексі України є норма щодо меморандумів, а окремі запропоновані механізми вже обговорювалися під час профільних заходів за участю міжнародних експертів та представників митних адміністрацій інших держав.

Висловився за подальший розгляд підготовлених пропозицій на засіданні Комітету з практичного застосування митного законодавства.

Тетяна ОСТРИКОВА зауважила, що під час обговорення окремих положень проєкту рішення виникли різні підходи до їх тлумачення, зокрема щодо механізмів укладення меморандумів та реалізації окремих положень Арушської декларації.

Запропонувала зняти проєкт рішення з розгляду, провести його додаткове опрацювання у профільному комітеті Громадської ради та після досягнення узгодженої позиції повторно винести документ на розгляд.

Петро СТЕЦЕНКО підтримав значну частину запропонованих підходів, водночас звернув увагу на необхідність додаткового обговорення окремих положень проєкту рішення, зокрема щодо меморандумів про співпрацю та механізмів реагування на публічні повідомлення і звернення.

Алевтина ТОПЧИЄВА підкреслила, що окремі пропозиції, включені до проєкту рішення, раніше вже розглядалися під час роботи робочої групи з оцінки корупційних ризиків та не були підтримані за результатами обговорення.

Навела в якості прикладу пропозицію щодо укладення меморандумів про співпрацю із засобами масової інформації, яка не була підтримана через ризики створення пріоритетних умов взаємодії для окремих медіа та обмеження рівного доступу інших засобів масової інформації до комунікації з Держмитслужбою.

Також зазначила, що робочою групою не було підтримано пропозицію щодо оприлюднення результатів медіамоніторингу Держмитслужби, оскільки така практика не є поширеною серед державних органів та не визнана доцільною для публічного використання.

Наголосила, що моніторинг інформаційного простору здійснюється Держмитслужбою на постійній основі та використовується для внутрішнього аналізу й реагування на актуальні питання.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Проєкт рішення, підготовлений Сергієм Трусовим, розглянути на засіданні Громадської ради після його опрацювання на засіданні Комітету з практичного застосування митного законодавства.
3. Підтримати кандидатуру Вікторії Довлат як експерта Громадської ради при Держмитслужбі.

Головуюча

Галина ВДОВІНА

В.о. секретаря – заступник Голови
Громадської ради при Держмитслужбі

Олена КРИЛАЧ